

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (Редакція від 28.09.2017). https://zakononline.com.ua/documents/show/357262___552664

2. Освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» <https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/program/12449/226-dok-fil-fpf-onp-2024.PDF>

3. Стандарт вищої освіти (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 226 Фармація, промислова фармація, спеціалізації 226.01 Фармація; 226.02 Промислова фармація. [https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2022/11/11/226 - Farmatsiya.promyslova.farmatsiya.mahistr-zminy-981-04.11.2022.pdf](https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2022/11/11/226-Farmatsiya.promyslova.farmatsiya.mahistr-zminy-981-04.11.2022.pdf)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-427-9-19>

ЩОДО ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПІДГОТОВЦІ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДО КОМУНІКАТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Лавніков О. А.

*доктор філософії з професійної освіти,
докторант кафедри психології та педагогіки
Університет імені Альфреда Нобеля
м. Дніпро, Україна*

Сьогодення поставило перед системою вищої освіти проблему підготовки висококваліфікованих здобувачів наукового ступеня доктора філософії з високим рівнем професійної компетентності як індикаторі, що дозволяє визначити їх готовність до надання якісних освітніх послуг, адаптації й ухвалення рішень в умовах невизначеності під час професійної діяльності, впровадження інноваційних розробок, створених у процесі наукового дослідження, неперервного особистісного та професійного саморозвитку. «Доктори філософії з професійної освіти, як зазначено у стандарті, мають бути здатні продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї в умовах

професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення» [5]. Підготувати таких фахівців неможливо без «створення більш гнучкої системи професійної підготовки, спроможної реагувати на будь-які акти у сфері кон'юнктури ринку праці, ... застосування комплексу заходів щодо провайдингу освітніх інновацій» [2, с. 106], що можливо лише у процесі диверсифікації.

Проблема підготовки здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня активно розробляється значною когортою дослідників (І. Вітвицька, А. Вітченко, Н. Волкова, О. Дубасенюк, В. Захарченко, Л. Лимар, В. Луговий, В. Меньяло, І. Олійник, Ю. Рашкевич, С. Коломієць, О. Синєкоп та ін.).

Процеси диверсифікації є предметом уваги вітчизняних науковців (В. Андрущенко, В. Байденко, Л. Дорошенко, М. Євтух, І. Жерноклеєв, Ю. Колесніков, Л. Лісіна, Н. Мачинська, М. Романенко, О. Язвінська та ін.

Щодо поняття диверсифікації (від латин. *diversus* – різний і *facere* – робити, тобто розмаїття; різнобічний розвиток; розширення активності; вихід за межі основного змісту діяльності; розвиток напрямів діяльності), то даний феномен визначають як одночасний розвиток декількох або багатьох невлаштованих технологічних видів виробництва або обслуговування, розширення асортименту виробництва або послуг [1].

Диверсифікацію професійної освіти розглядають як «розширення видів надання освітніх послуг, оволодіння новими видами діяльності» [4, с. 112], впровадження різноманітних освітніх послуг, реалізація принципів альтернативності і варіативності, забезпечення якості освіти, що мають задовольняти зростаючий попит споживачів залежно від кон'юнктури ринку. На наш погляд, завдяки диверсифікації з'явилася можливість орієнтувати вищу школу на «підтримку істотних відмінностей у програмах і функціях вищих навчальних закладів відповідно до різноманітних соціально-культурних та соціально-економічних потреб суспільства» [3, с. 282]; процес розширення асортименту освітніх послуг щодо реалізації принципів альтернативності і варіативності, забезпечення якості освіти, що мають задовольняти зростаючий попит споживачів залежно від кон'юнктури ринку [2, с. 106]. За умови диверсифікації відбувається розширення асортименту «освітньої продукції», що надає можливості аспірантам для вибору, побудови та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

Важливим елементом в диверсифікації вищої освіти є активний розвиток закладами вищої освіти додаткових освітніх послуг, які б

дозволяли майбутнім докторам філософії сформувати готовність до комунікативної професійної взаємодії. Розвиток даного напрямку пов'язаний з тим, що в умовах конкуренції й невизначеністю шляхів працевлаштування після закінчення навчання в аспірантурі доктор філософії має додаткові по відношенню до навчального плану компетенції та кваліфікації, сформовані пізнавальні потреби та спроможний самостійно їх задовольняти.

Додаткові освітні послуги охоплюють такі напрями діяльності ЗВО: вивчення іноземних мов; оволодіння комп'ютерними технологіями; розвиток техніки спілкування з персоналом та у колективах; організація різноманітних курсів, тренінгових програм тощо.

Зупинимося на досвіді роботи Університету імені Альфреда Нобеля щодо надання додаткових освітніх послуг майбутнім докторам філософії з професійної освіти з метою їх підготовки до комунікативної професійної взаємодії, формування умінь вирішувати конфлікти, працювати в команді, забезпечувати їх самореалізацію в різноманітних комунікаціях.

Так, в університеті плідно працюють дискусійний клуб «Оратор», у рамках роботи якого аспіранти, разом із магістрантами спеціальності 053 Психологія, організовують диспути, дискусії, мозкові штурми («Модель комунікативної поведінки викладача», «Сильні та слабкі сторони мого мовлення», «Спробуй зрозуміти, що сказав співбесідник», «Моя проактивність та талант», «Конструювання повідомлень», «Стилі взаємодії», «Хто є будівельником моєї кар'єри» та ін.). Такі заходи стимулюють активну міжсуб'єкту взаємодію, обмін цінностями, індивідуальним досвідом, розкриття потенційних можливостей кожного з учасників взаємодії, їх взаємне збагачення.

Активну участь майбутні доктори філософії приймають у роботі Клубу аспірантів, в рамках якого діють тренінги-семінари професійного становлення особистості, майстер-класи. Так, для майбутніх докторів філософії проведено семінар-практикум «Майстерність професійного спілкування викладача вишу» (д.п.н., проф. Г. Локарева), майстер-клас «Педагогічна деонтологія» (д.п.н., проф. М. Васильєва), майстер-клас «Бар'єри професійної взаємодії викладача» (д.п.н., проф. О. Резван).

У рамках Клубу аспірантів проводяться тренінги («Ефективна взаємодія в команді», «Ефективне управління», «Самооцінка раціональної поведінки у конфлікті», «Комунікативність», «Майстри взаємодії», тренінги лідерських, комунікативних якостей та ін.). Аспіранти отримали можливість навчитися взаємодії, організованості, пунктуальності, умінню чітко й лаконічно висловлювати свої думки та ставити запитання, розуміти сутність проблем тих, з ким спілкуються,

створюючи умови для взаємодії і заохочуючи до колективної роботи там, де вона доцільна.

В університеті створено Асоціацію випускників аспірантури та докторантури, серед завдань діяльності якої є: сприяння професійному зростанню випускників аспірантури та докторантури, створення умов для більш повної їх самореалізації у науковій, професійній, освітній, культурній та інших видах діяльності; інформаційний обмін між випускниками аспірантури та докторантури та науково-педагогічними працівниками й посадовими особами університету; проведення науково-практичних, культурних заходів, зустрічей випускників аспірантури та докторантури задля освітнього, наукового, культурного і професійного спілкування випускників, аспірантів, докторантів та науково-педагогічних працівників університету та зміцнення зв'язків між ними. Членами асоціації проводяться заходи щодо залучення випускників аспірантури та докторантури до добровільної участі в реалізації проектів та програм розвитку університету, проведення тренінгів, спрямованих на формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії комплексу неспеціалізованих надпрофесійних «гнучких компетентностей» (soft skills); залучення випускників аспірантури та докторантури до проведення науково-практичних семінарів (семінар-тренінг «Гейміфікація як інноваційний спосіб організації навчання у вищій школі»), майстер-класів для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії («Педагогіка партнерства», «Викладач, на якого сьогодні чекають студенти»).

Аспіранти є активними учасниками щомісячних науково-методичних семінарів кафедри психології та педагогіки, на яких викладачі презентують свої професійні розробки, діляться професійними напрацюваннями, зокрема «Формування компетентності у здійсненні професійної взаємодії майбутніх фахівців», «Педагогічна майстерність: фахова професіоналізація та інноваційні підходи», «Використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі сучасного закладу освіти», «Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти» та ін.

В університеті створено віртуальний методичний кабінет, що являє собою форму інтерактивного спілкування викладачів різних кафедр університету, у процесі якого можливо обмінятися інформацією, висловити свою думку, отримати консультацію з певного питання, а головне отримати досвід партнерського співробітництва, конструктивної співпраці.

На наш погляд, зазначені додаткові освітні послуги закладу вищої освіти є гідним доповненням та навіть альтернативою для тих учасників освітнього процесу, яких не задовольняє існуюча система

освіти з тоталітарними рудиментами, у якій не вітається ініціатива та бажання вийти поза межі загальноновизнаного.

Література:

1. Диверсифікація – Режим доступу : <http://www.educate.com.ua/word/k/diversifikaciya.html/>

2. Єрмакова С.С. Інноваційні технології випереджаючого розвитку системи вищої технічної освіти на засадах диверсифікації. *WORLD SCIENCE*. № 2(30), Vol.4, February 2018. С. 106–108.

3. Жерноклеєв І. Диверсифікація змісту підготовки майбутніх учителів технологій у країнах Північної Європи. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 10 (Ч. 1). 2014. С. 280–285.

4. Мачинська Н.І. Диверсифікація змісту педагогічної підготовки фахівців для початкової освіти. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія «Педагогіка та психологія». Вип. 1 (7) 2018. С. 111–115.

5. Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/26.06.2024/015-Profesiyna.osvita-doktor.filosofiyi-924.vid.26.06.2024.pdf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-427-9-20>

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАУКОВОГО НАПРЯМКУ «ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА» НА ТРЕТЬОМУ РІВНІ ОСВІТИ: ДОСВІД НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Лян Кеянь

*аспірант кафедри теорії та історії мистецтва
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
м. Київ, Україна*

Актуальність наукового дослідження особливостей розвитку теорії та історії мистецтва на третьому рівні освіти зумовлена динамічними процесами, що відбуваються в сучасному мистецтві та культурі. Глобалізація, нові технології, зміна соціальних та культурних